

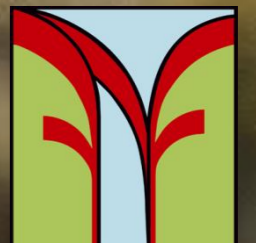
Nasjonalt ramme for vindkraft på land – innspelsmøte OED Bergen

Elisabeth Dahle
Koordinator

**Når vindkraft skaper
avsky for klimakampen**

Når klimatiltakene kommer mer i konflikt med naturen enn klimaendringene, bør vi begynne å tenke oss om.

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV

Viktigaste punkt

Skrinlegge Nasjonal ramme.

Vi ber om ein ny:

St. Meld om «Heilskapleg energiplanlegging i Norge»

Energilova § 1-2 (Formål)

Loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det taes hensyn til allmenne og private interesser som bli berørt.

Natur- og miljøomsyn må tilleggst større vekt i planlegging av vindkraft.

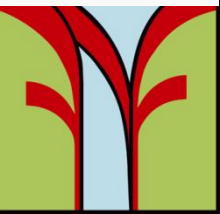
Konsesjonar alt gitt i våre område ble ekskludert i 3.runde av Miljødir./RA

[FN-sambandet](#) / [Nyheter](#) /

FNs naturpanel: Menneskelig aktivitet truer eksistensen til én million arter

Publisert: 08.05.2019 - Kristian Tvedt

– Bevisene er krystallklare: naturen er i trøbbel. Derfor er vi i trøbbel, sa Naturpanelets Sandra Díaz da organisasjonens første Global Assessment Report ble presentert i Paris mandag 6. mai.

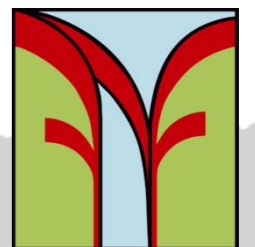

Frisk natur – ein menneskerett

Grunnlovens § 112 (§ 110 b) frå 1992):

”...Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der **produksjonsevne og mangfold bevarer**. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett **også for etterleken**. Borgerne har rett til **kunnskap om naturmiljøets tilstand** og om **virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen**, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd. Statens myndigheter **skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.**”

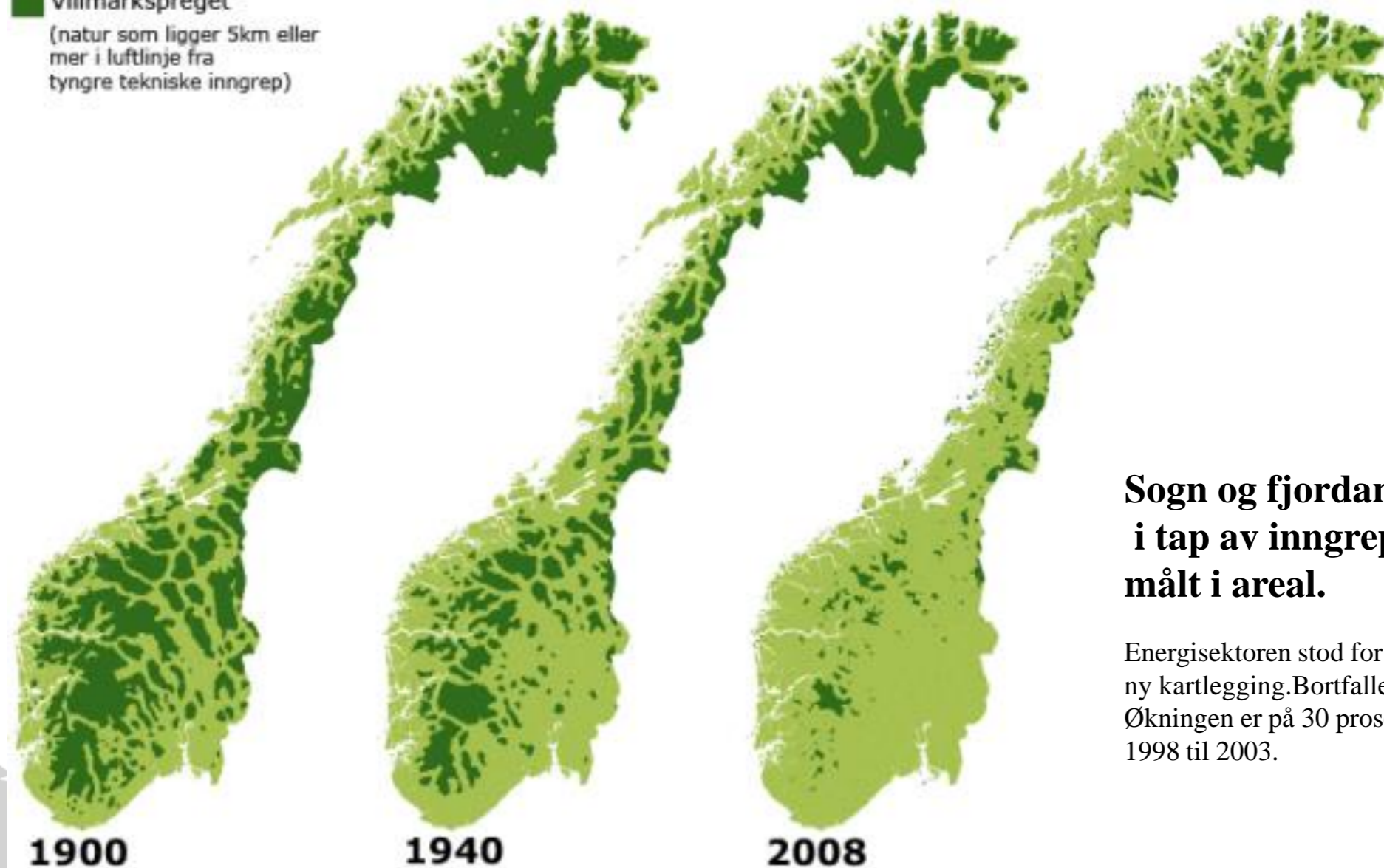
(eigne uthevingar)

Kva skjer i praksis? Kva med kunnslapsgrunnlaget?

→ Villmarkspregede områder i Norge

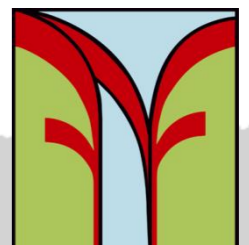
Villmarkspreget
(natur som ligger 5km eller mer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep)

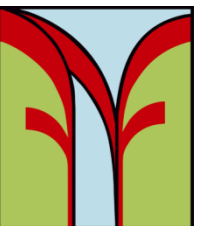
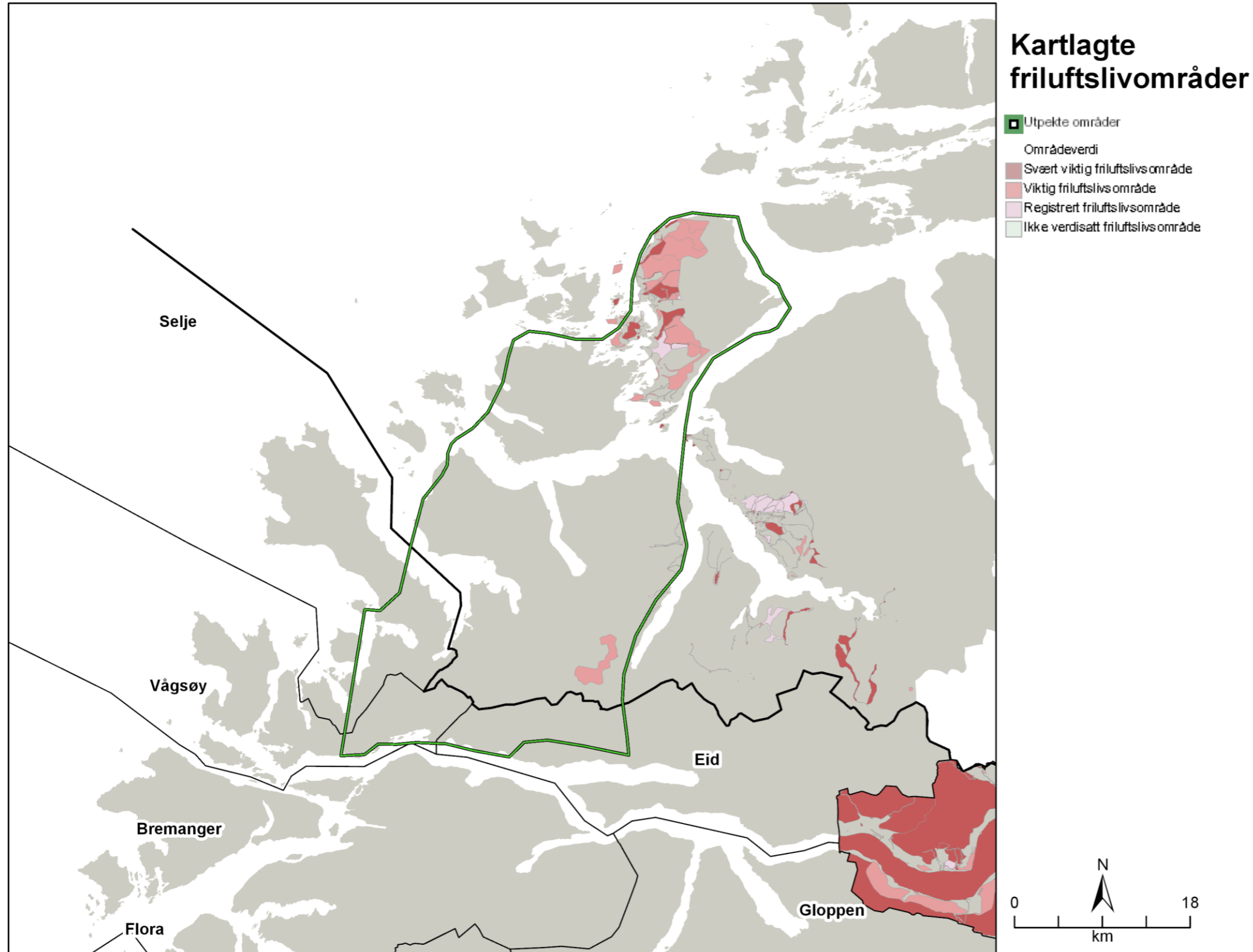
Sogn og fjordane ligger på 3.plass i tap av inngrepsfrie naturområder målt i areal.

Energisektoren stod for 40 prosent av bortfallet, ifølge en ny kartlegging. Bortfallet er stadig i kraftig økning. Økningen er på 30 prosent sammenlignet med årene fra 1998 til 2003.

KILDE: Direktoratet for naturforvaltning 2009 / miljøstatus.no

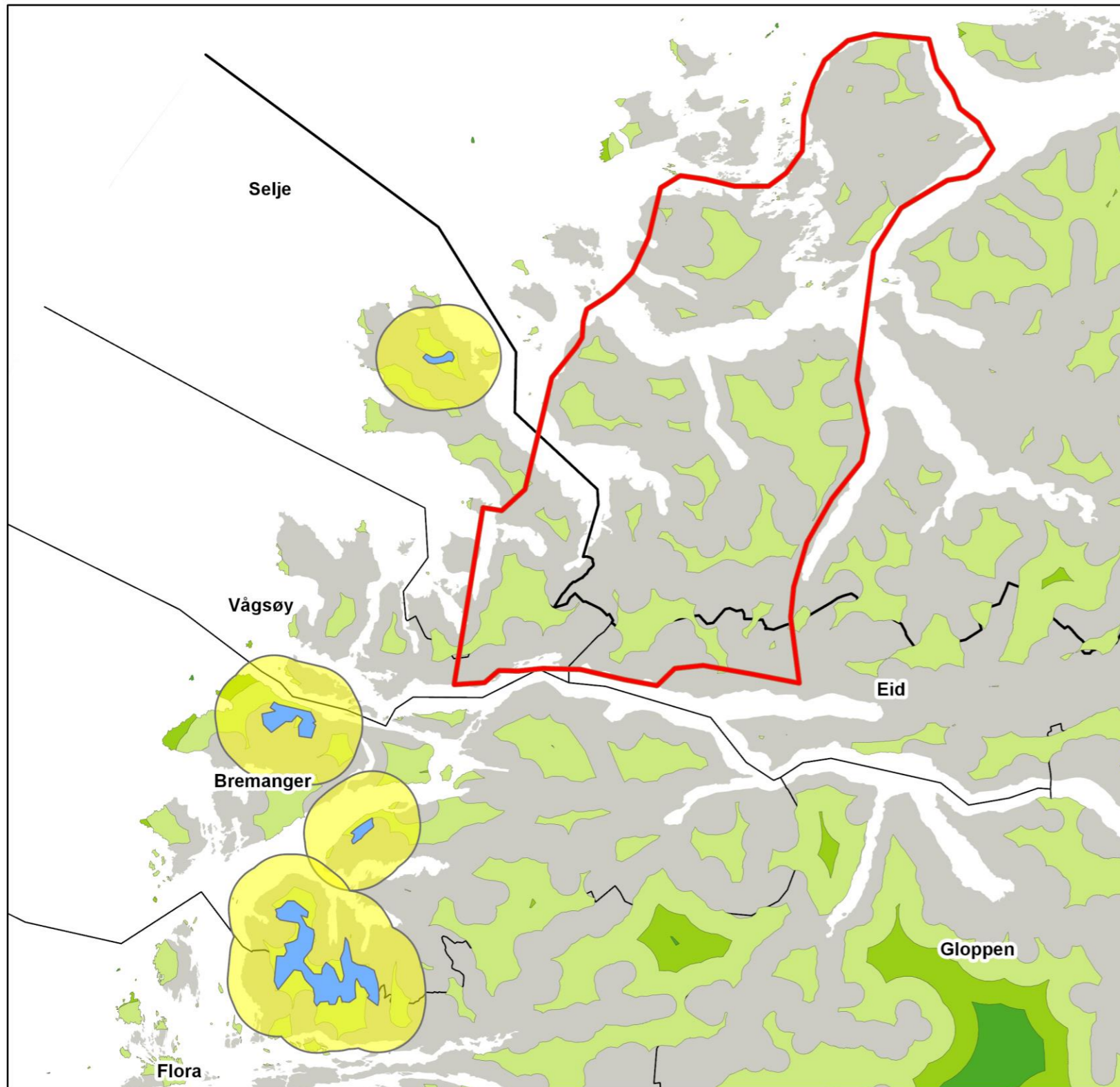

Kartlagte og verdsatte område friluftsliv Nordfjord

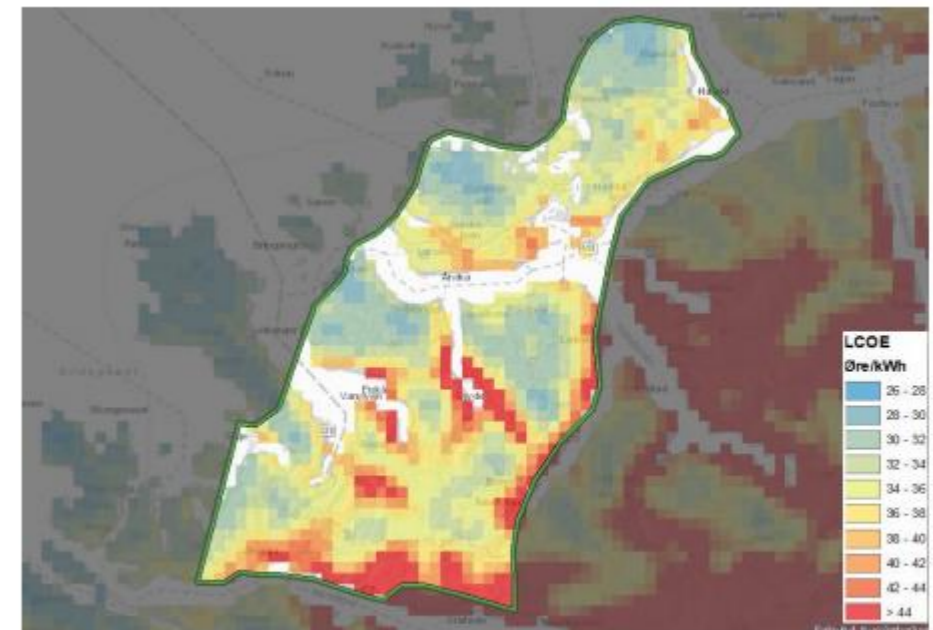

Sammenfall urørt natur, friluftsliv og vindressurs...

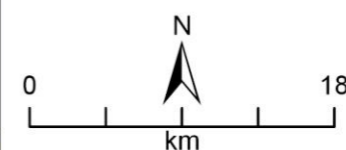

Kartlagte friluftslivområder

- ≥5 km fra inngrep
- 3 - 5 km fra inngrep
- 1 - 3 km fra inngrep
- Utpeika områder
- Konesjons områder med 4km buffer (gult)

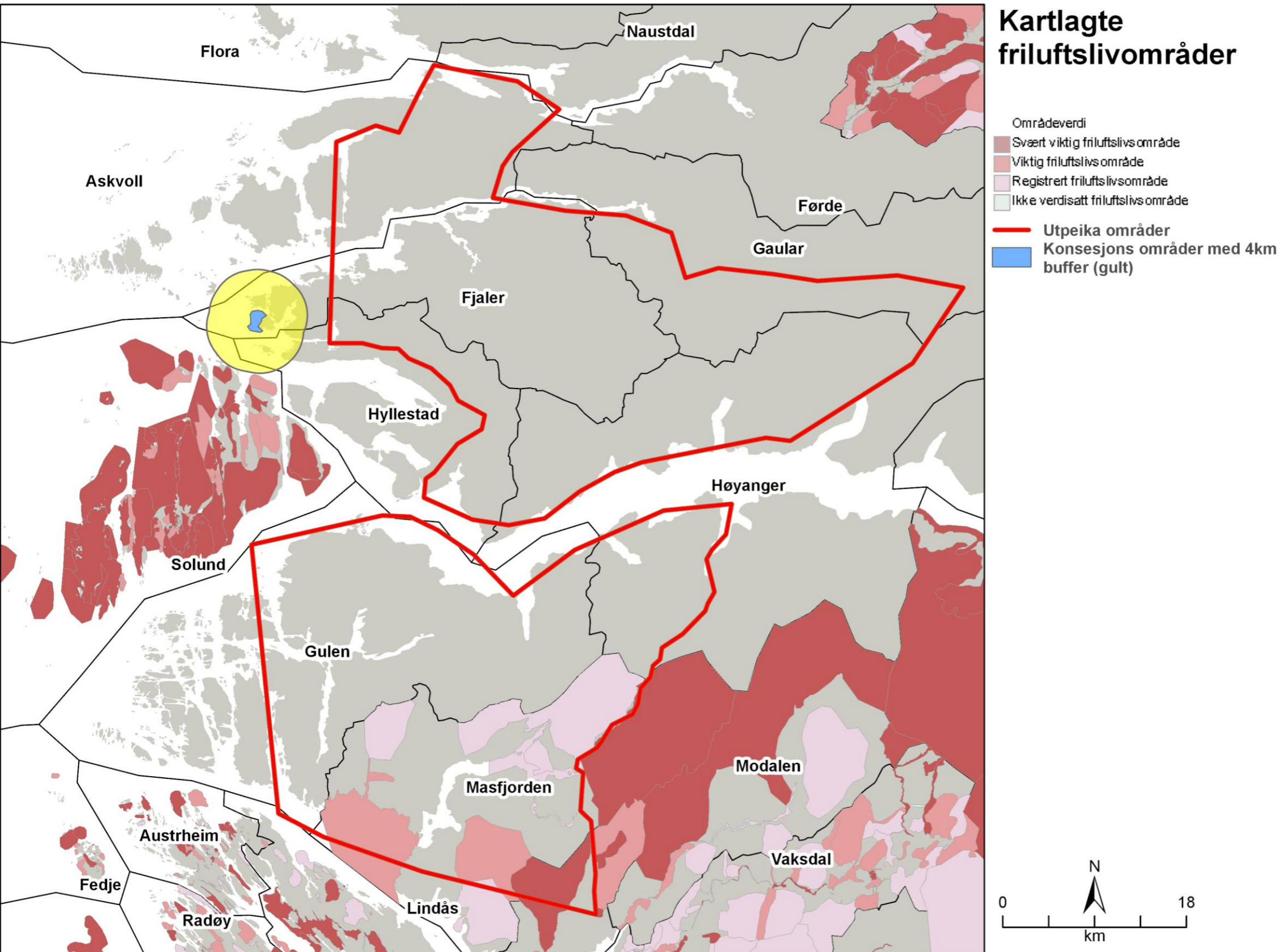

Figur 71: LCOE-kart for området. Bakgrunnkart: ©Kartverket.

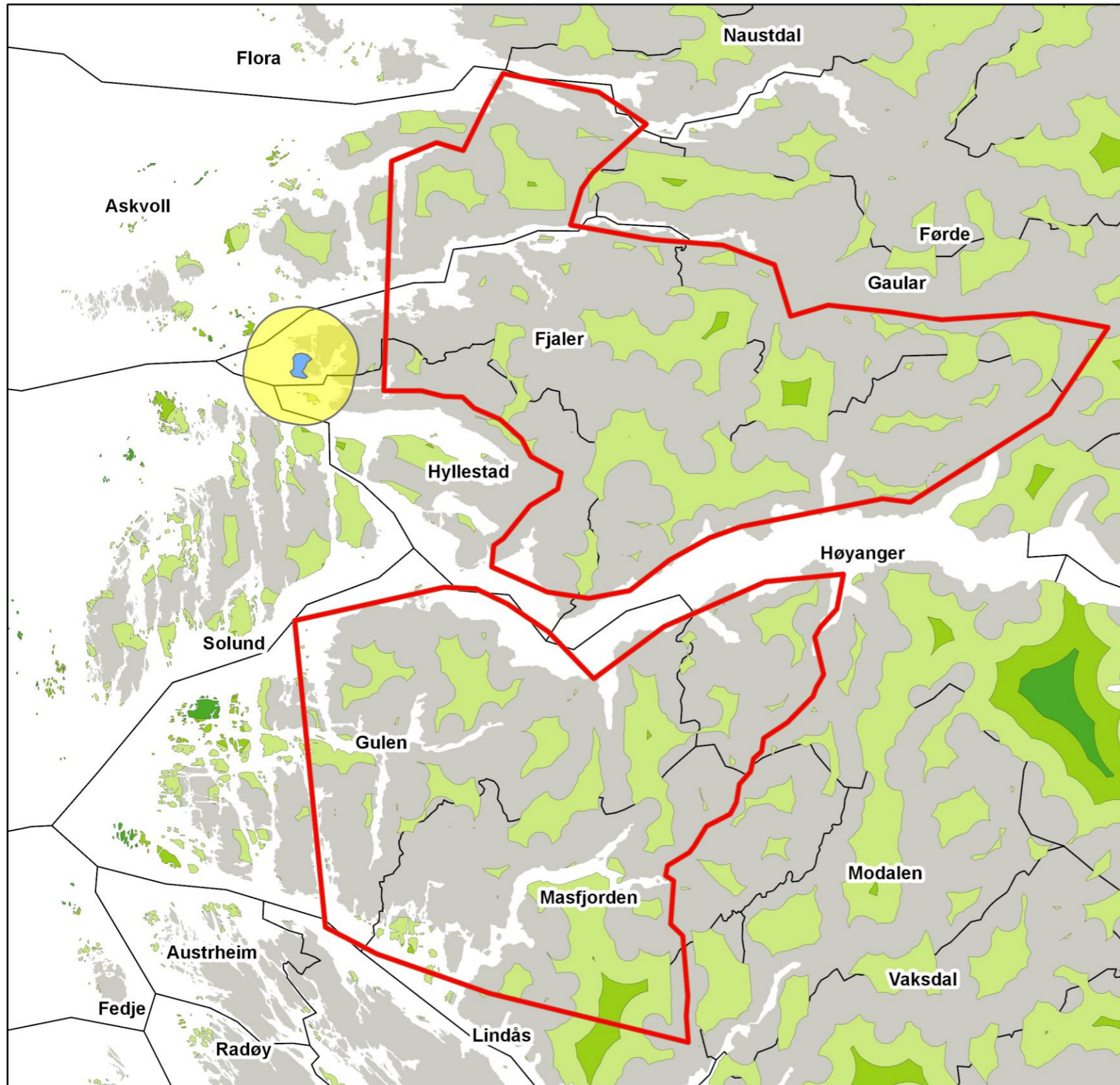

Kartlagte og verdsatte område friluftsliv Sunnfjord

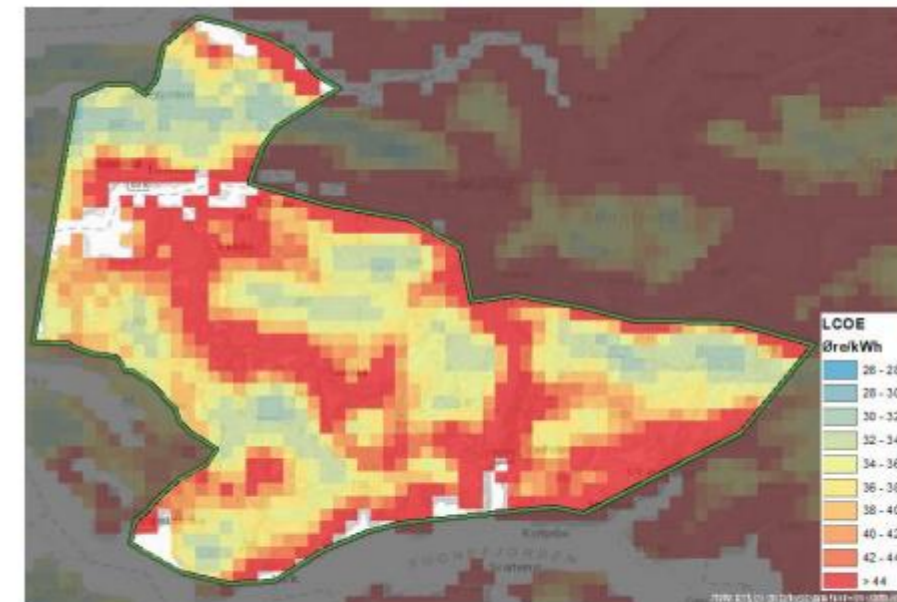

Sammenfall urørt natur, friluftsliv og vindressurs...

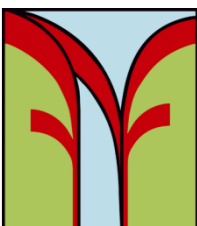
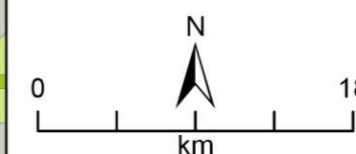

Kartlagte friluftslivområder

- ≥5 km fra inngrep
- 3 - 5 km fra inngrep
- 1 - 3 km fra inngrep
- Utpeika områder
- Konsesjons områder med 4km buffer (gult)

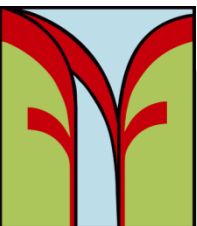
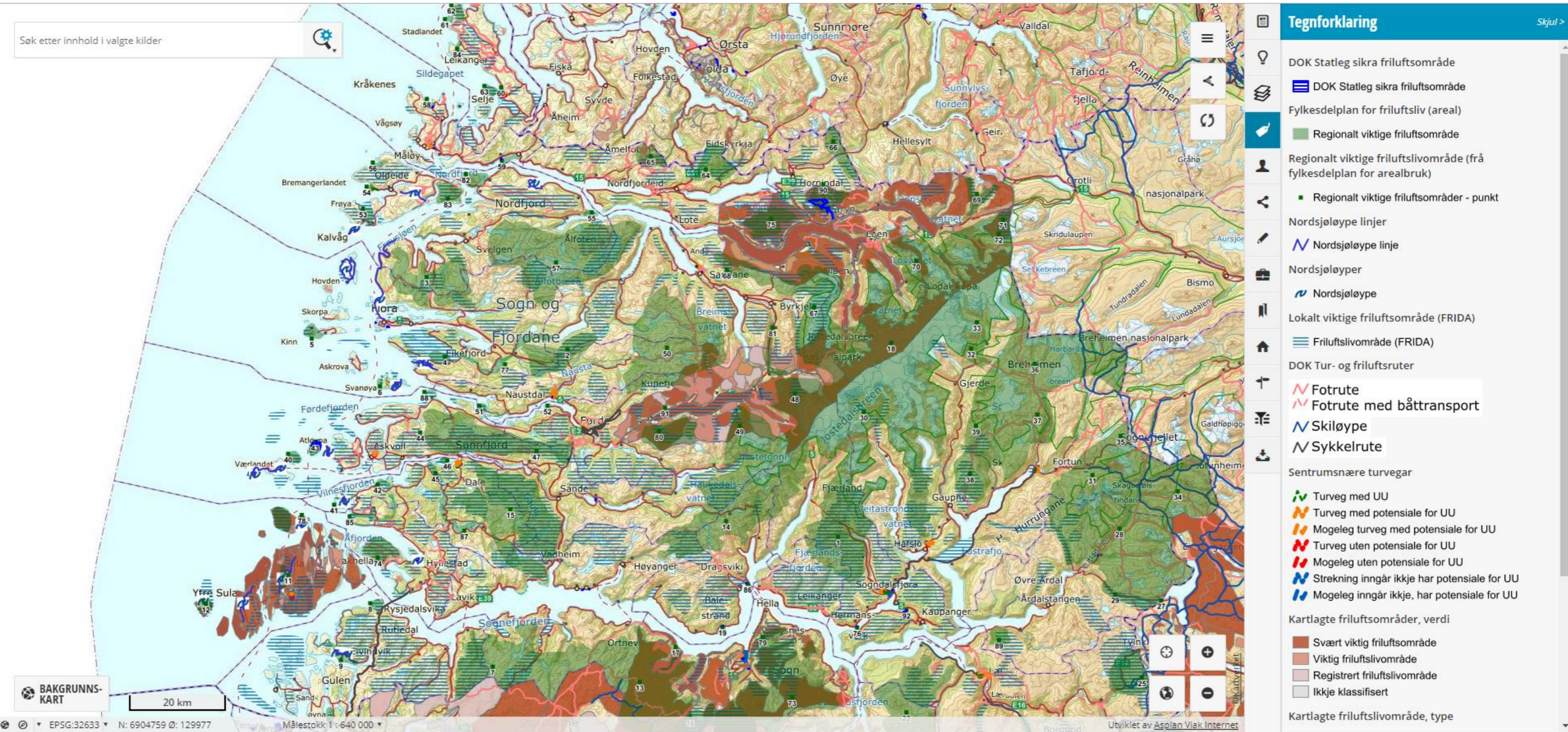

Figur 75: LCOE-kart for området. Bakgrunnskart: ©Kartverket.

Kunnskapsmangel friluftsliv, dok.data utdaterte

Vestland – statistikk og utviklingstrekk

Negativ utvikling for flere økosystem

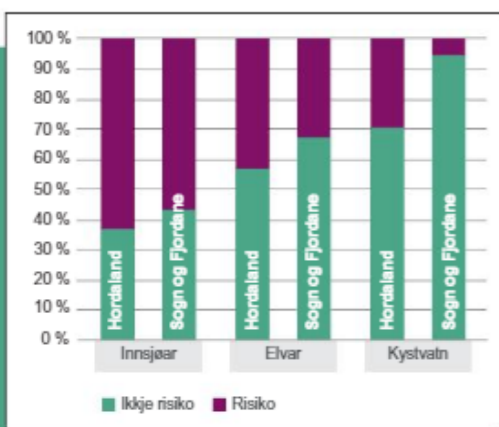
Ein gjennomgang av tilstanden til økosystema i Vestland er tilgjengeleg gjennom rapporten Naturindeks for Noreg 2015 frå Miljødirektoratet. Desse utdraga skildrar situasjonen for heile Noreg med nokre regionale trekk. Sjølve indeksen for økosystem har inndeling i landsdelar (sjå tabell 5.2.1).

Den økologiske tilstanden i **havområda** (botn og pelagisk) er stort sett god og stabil, men varierer noko mellom områda i landet. For **ferskvatn** er situasjonen varierande i delar av Sør-Norge. Utviklinga for **kystvatn** er positiv for botn men negativ for overflata.²

For **fjellområda** er tilstandsverdien middels og utviklinga negativ. Det har mellom anna vore ei tilbakegang i rypebestanden. Arealbruksendringar og klimaendringar er likevel det som i størst grad påverkar artsmangfoldet i desse områda.

Situasjonen for **våtmarksområda** viser ei negativ utvikling. Det er likevel ei samansett utvikling der menneskeleg aktivitet påverkar nokre artsindikatorar negativt, men for andre gir klimaendringane ein positiv utvikling. I sum er likevel utviklinga negativ.

For **skogsområda** er referansetilstanden målt opp mot eit økosystem utan særleg menneskeleg påverking, der naturlege forstyrningar som skogbrann, vindfelling og insektutbrot med etterfølgande suksesjonsstadier styrer utviklinga over tid. Det finst svært få område som dette i Noreg, etter som menneske har nytta skogen i lang tid og skogbruket er utbredt. Det sistnemte er den viktigaste faktoren som påverkar skogsområda.

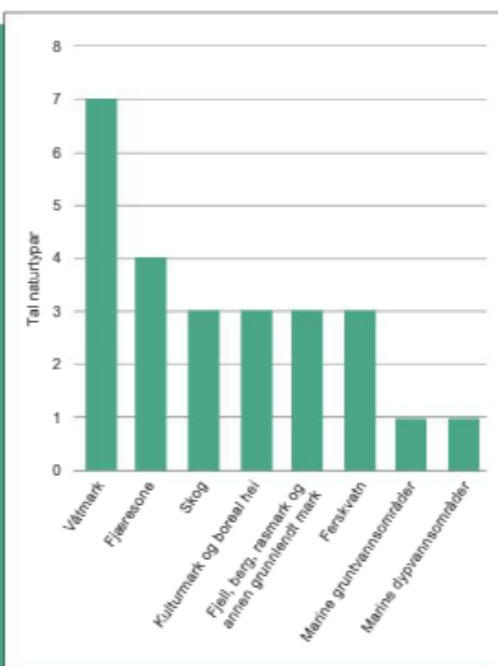

Figur 5.2.2: Del vassførekomstar som står i fare for å ikkje nå nasjonale mål om vasskvalitet i 2016. Kjelde: vann-nett miljøstatus.no

Ope lågland er det ein gjerne forbinder med kulturlandskap, eit ope lågland under tregrensa som er danna av lang tids beite og slått. Meir intensive driftsformar i jordbruket kombinert med opphør av slått og beitedrift bidreg til at areal gror att.

Tabell 5.2.1: Tilstanden i økosystem på Vestlandet (Hordaland, Sogn og Fjordane, Rogaland). Tal for 2015. Kjelde: Naturindeks.no

Økosystem	Tilstandsverdi	Utvikling
Hav-pelagisk	0,67*	Positiv
Havbotn	0,69*	Stabil
Ferskvatn	0,75	Stabil
Kystvatn – botn	0,7*	Positiv
Kystvatn – pelagisk	0,72	Negativ
Fjell	0,53	Negativ
Skog	0,35	Negativ
Våtmark	0,59	Negativ
Ope lågland	0,43	Negativ

Figur 5.2.3: Naturtyper i ulike økosystem som er truga. Kjelde: Norsk rødliste, 2015. Artsdatabanken.

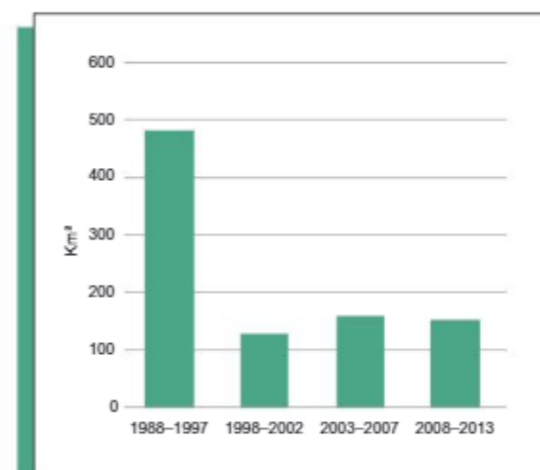
Fleire artar og naturtypar kan forsvinne

I Hordaland og Sogn og Fjordane er det 25 naturtypar på raudlista. Sju av desse finst i våtmarksområde. Økosystemet fjærsona har fem naturtypar på lista, medan skog, kulturmark/boreal hei, fjell/berg/anna grunnlendt mark samt ferskvatn alle har tre naturtypar i faresona. For økosystemet kulturmark gjeld dette kystlynghei. To naturtypar frå marine område står på lista, dette er korallrev og sukkertare (figur 5.2.3).

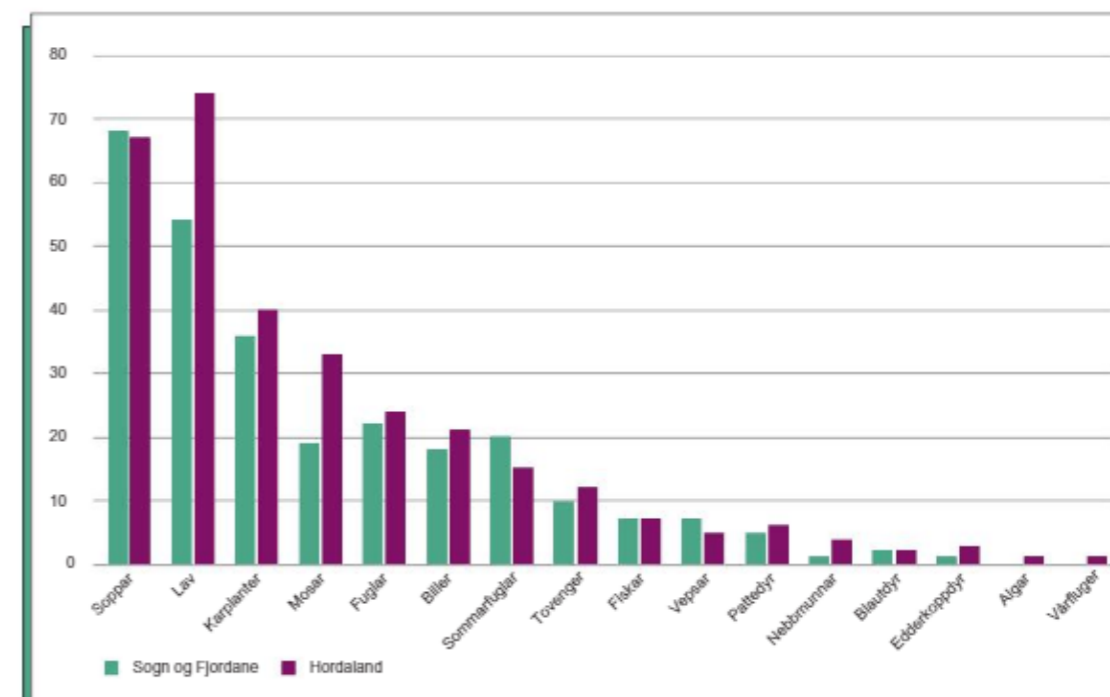
Ser ein nærare på kva artar som står på lista er det 270 artar i Sogn og Fjordane og 315 artar i Hordaland. Artar som dominerer er sopp, lav og mose i tillegg til fuglar og insekt (figur 5.2.4).

Færre inngrepsfrie naturområde

Over tid er det blitt stadig færre inngrepsfrie naturområde. Dette er område som ligg lenger enn 1 km frå tyngre tekniske inngrep som vegar, kraftliner, vassdragsinngrep m.m. Dei siste åra er likevel tempoet i bortfallet redusert (figur 5.2.5).

Figur 5.2.5: Bortfall av inngrepsfrie naturområde (INON) i Vestland fylke. Kjelde: Beregningar, Miljødirektoratet

Figur 5.2.4: Tal artsgrupper som er truga. Kjelde: Norsk rødliste for artar, 2015. Artsdatabanken.

2 Merk at miljømåla for kystvatn og ferskvatn målast både av vassforskrifta og naturindeksen.

RAPPORT: NATURØDELEGGELSER LIKE FARLIGE SOM KLIMAENDRINGER

Miljøpolitikken må bli mer helhetlig, krever Sabima og viser til rapporten til det Internasjonale Naturpanelet (IPBES) som ble lansert 26. mars. Den viser at forringelse og ødeleggelse av natur er det miljøproblemet som påvirker flest mennesker globalt. Arealforbruk er hovedutfordringen.

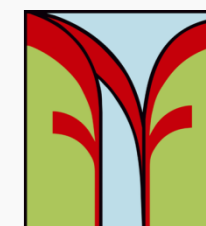

Krever stans i nedbygging av norsk natur

Stor satsing på vindkraft er en av de store truslene mot naturen og friluftslivet i Norge. Det er budskapet i resolusjonen som nylig er vedtatt av de norske friluftslivsorganisasjonene.

Tekst: Linn Elise Jakhelln
Foto: Marius Dalseg Sætre

Riksrevisjonen 2007, 2011-2012

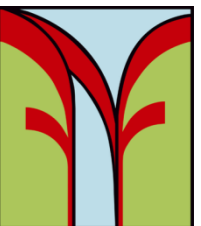
Konklusjon: Arealutviklinga er ikkje berekraftig

Naturindeksen frå 2015: Biologisk mangfald har utvikla seg i negativ retning i heile landet

Fjelltilstand: Lavere verdier enn 1990

Våtmarker: Jamn nedgang sidan 1990

Veger, vind- og vassdragsutbygging, nærings-, bustad- og hyttebygging utgjer det største presset mot norsk natur. Nedbygging og oppspliiting av leveområde.

Stopp all vindkraftutbygging på land! 30 konsesjoner gitt treng ny vurdering

NJFF Nyheter

Kamp MOT vindmøller, men FOR norsk natur

Publisert 26.04.2019 19:25 Oppdatert 08.05.2019 08:21

SYSTEM ERROR

